
Plac Weteranów 1863 Roku

Dzielnice: Praga Północ

Osiedla: Stara Praga

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od dat i wydarzeń historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1934

Opis

Poświęcony jest weteranom z pobliskiego domu opieki nad uczestnikami powstania styczniowego.

Ciekawostki

Powstał na osi ul. Zygmuntowskiej po otwarciu mostu Kierbedzia w 1865 pod nazwą pl. Aleksandryjski, na cześć cara Aleksandra. Miał kształt koła, z którego promieniście wychodziły 4 ulice. W 1865 puszczono przez plac tory tramwaju konnego, który w 1881 zamieniono na tramwaj konny, a w 1909 elektryczny. W 1925 plac uregulowano znów w kształcie koła wg proj. A. Jawornickiego. W 1948-9, podczas budowy Trasy W-Z, plac nieco zmienił wygląd.

Stan obecny:

Katedra św. Michała Archaniola i św. Floriana Męczennika. Powstała w 1888-1904 wg proj. Józefa Piusa Dziekońskiego z fundacji hr. Augustyny Potockiej na miejscu napoleońskich fortyfikacji ziemnych. Autora projektu wyłoniono z konkursu. Koszt budowy to 300.000 rubli, z czego 100.000 dała Potocka. Świątynia zbudowana została w stylu gotyku mazowieckiego. Był to manifest przeciw cerkwi św. Magdaleny po drugiej stronie ulicy. 13.06.1888 biskup Popiel wmurował kamień węgielny. 08.05.1898 w gotową wieżę uderzył piorun, ale dzięki piorunochronowi nic się nie stało; jednak równocześnie przebywało tam dwóch fotografów, którzy chcieli uwiecznić panoramę Warszawy z wieży. Stracili na kilka chwil przytomność, ale poza tym wyszli ze zdarzenia bez szwanku. 29.09.1901 w obecności 30 tys. osób biskup Kazimierz Ruskiewicz poświęcił świątynię. W kościele mogło zmieścić się tylko 10 tys. wiernych. Piękną polichromię w stylu mauretańskim wykonali bracia Strzeleccy, mieściła się tu ambona w kształcie kielicha, piękne złote zdobienia, ołtarze. Dziekoński systematycznie uzupełniał wnętrze, a po nim jego uczeń prof. Mączyński. W latach 30 XX w. 75-metrowe wieże trzeba było obniżyć, gdyż groziły zawaleniem. W 1944 dwukrotnie wysadzona w powietrze, z czego ocalał tylko kawałek transeptu z figurami patronów (1894 Tadeusz Skonieczny z fundacji Henryka Piaszczyńskiego i Michała Podhorskiego). Po wojnie odbudowana pod kierunkiem Stanisława Marzyńskiego aż do 1970, w tym celu otwarto specjalną cegielnię, która

produkowała identyczne cegły. Przywrócono dawną wysokość wież, na których kiedyś umieszczony był zegar, podarowany w 1896 przez Piotra Kruszewskiego, który w tym celu sprzedał kamienicę na Targowej. W 1998, w 350. rocznicę uzyskania przez Pragę praw miejskich umieszczono na kościele herb Pragi. 13.06.1999 odbyło się tu spotkanie modlitewne z papieżem Janem Pawłem II.

Na fasadzie mozaika z Chrystusem i mozaika z herbem pierwszego ordynariusza diecezji praskiej, Kazimierza Romaniuka z 1997, a nad drzwiami herb Pragi.

Wnętrze kościoła jest powojenne. Ołtarz ofiarny wykonano w 1996 w Weronie, ołtarze boczne z 2002 projektu Zbigniewa Wrzesińskiego, gdzie mieszczą się obrazy Bronisława Rutkowskiego: Jezus Miłosierny i św. Antoni Padewski. Po prawej stronie kaplica chrzcielna z wizerunkami patronów i barokową figurą św. Floriana. Po drugiej stronie, w kaplicy Najświętszego Sakramentu wisi obraz Jeana Jouveneta Ostatnia Wieczera z XVIII w. Został on wypożyczony z Muzeum Narodowego, jak również i obraz Jana Ter Borcha Uczta w Emaus z XVII w., Johanna Michaela Rottmayra Zmartwychwstanie z XVIII w. i Vlastimila Hofmana Spowiedź z 1906. W nawach bocznych tablice poświęcone strażakom, szkołom praskim, żołnierzom AK i 1. dywizji WP im. T. Kościuszki. Pod chórem popiersie Jana Pawła II, tablica poświęcona Dziekońskiemu i popiersie pierwszego proboszcza kościoła, Ignacego Dudrewicza. W kruchcie wisi krucyfiks pochodzący z kaplicy Szpitala Praskiego, który już 2 razy był uszkodzony przez osoby niespełna rozumu: ślady napraw widać wyraźnie. W ołtarzu obraz Chrystusa Miłosiernego z 1953 Bronisława Rutkowskiego.

W podziemiach, wyremontowanych w 2004, mieści się miejsce spoczynku biskupów diecezji warszawsko-praskiej.

Pomnik ks. Skorupki. Pomnik odsłonięto 13.08.2005 przed katedrą praską św. Floriana. Pomnik został ufundowany przez diecezję warszawską z okazji 85. rocznicy cudu nad Wisłą. Autorem pomnika jest Andrzej Renes, odsłonięcia dokonali harcerze hufca praskiego, a mszę odprawił abp Leszek Sławoj "Flaszka" Głódź. Napis na pomniku brzmi: Ksiądz Ignacy Jan Skorupka urodzony 31 VII 1893 w Warszawie. Kapelan Garnizonu Praskiego Wojska Polskiego. Kapelan I Batalionu 236 pp. Armii Ochotniczej. 14 sierpnia 1920 poległ w walce z bolszewikami pod Ossowem. Kawaler Krzyża Virtuti Militari. Pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach. 13 sierpnia 2005 w 85 rocznicę Bitwy Warszawskiej.

Brat księdza, Kazimierz mieszkał na Pradze, a do dziś mieszka tu jego wnuk, Ignacy.

Pomnik Ofiar Rzezi Pragi. Pomnik odsłonięto w 1994, w dwusetną rocznicę Rzezi Pragi, mającej miejsce 04.11.1794. Tablicę z brązu skradziono krótko po odsłonięciu pomnika. Napis na niej głosił ‘Obrońcom szanów i ofiarom Rzezi Pragi 4.11.1794 w 200-lecie 1994

~ Teatr Praski. Stanął w 1900 naprzeciwko kościoła z fundacji Kuratorium Trzeźwości. W 1939 budynek spłonął, a ruiny rozebrali hitlerowcy. Miał jedno piętro, z fasadą zwróconą w kierunku kościoła.

Data nadania nazwy: 1934.02.08